

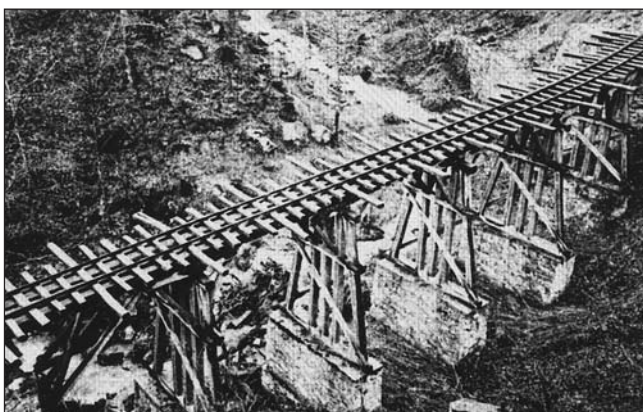
50 GODINA PROJEKTOG BIROA ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRIJE – PROJEKTOG BIROA “PALMOTIĆEVA 45” U ZAGREBU (1954–2004)

Doprinos šumarskih stručnjaka osnivanju, radu i razvoju biroa¹

UVOD

Plansko iskorišćivanje šuma zahtijeva organiziranu i smišljenu izgradnju mreže šumskih komunikacija i pratećih manipulativnih objekata. Ta je okolnost uzrokovala organizaciju projektne službe i izvođačke operative u šumarstvu. Kako je od tridesetih godina XX. stoljeća eksploatacija šuma, dotada pretežito u rukama stranih poduzetnika, sukcesivno prelazila u državne ruke, pri direkcijama šuma osnivani su posebni odjeli, koji su se isključivo bavili projektiranjem i nadzorom kod gradnje. Izvođačku operativu sačinjavale su pojedine režijske grupe osnovane ad hoc kod pojedinih šumskih uprava i pogona. Gradile su se uglavnom šumske željeznice, koje su do II. svjetskog rata ostale glavno sredstvo za eksploataciju šuma, odnosno otvaranje šumskih prostora s velikim sječivim etatima, pa su troškovi izvoza takovim prometnicama bili najmanji (Jurić 1965).

Prema Tonkoviću (2001) šumske su željeznice gotovo jedno stoljeće bile najvećim dijelom jedino transportno sredstvo pri iskorišćivanju šuma u Hrvatskoj (slika 1).

Slika 1. Detalj šumske željeznice na Papuku

Dio šumarskih stručnjaka, baveći se projektiranjem i izgradnjom šumskih komunikacija stekli su do II svjetskog rata (dalje: rat) znatno iskustvo i praksu. U teškim uvjetima nakon rata preuzeli su složene i odgovorne zadatke projektiranja i izvođenja većine građevinskih radova za potrebe šumarstva i drvne industrije. Za eksploataciju šuma trebalo je obnoviti ili izgraditi šumske prometnice, manipulativne objekte i objekte primarne prerade drva. Šumske željeznice građene su do 1950. g., a postupno se sve više projektiraju i grade šumske kamionske ceste i obavlja rekonstrukcija postojećih šumskih cesta i putova za mogućnost kamionskog prometa. Posljednja šumska pruga u Hrvatskoj demontirana je krajem 70-ih godina kod Lipovljana, u G.J. “Josip Kozarac”.

Organizacija građevinske službe mijenjala se nakon rata zavisno o čestim organizacijskim promjenama u šumarstvu i drvnoj industriji. Služba projektiranja gotovo je uvijek bila centralizirana na republičkoj razini, dok je operativa, vezana na eksploataciju šuma, bila u sklopu ili šumarstva ili drvne industrije (Jurić 1965).

Prema Petroviću (1956) projektiranjem šumskih komunikacija u Hrvatskoj nakon rata² bavio se Građevinski odsjek pri Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva. Sredinom 1946. g. osnovan je Građevinski odjel pri Zemaljskom šumskom poduzeću Hrvatske (ZEMŠUMPOH)³ koji je obavljao i projektiranje šumskih prometnica. Početkom 1947. g. osnovana je Glavna direkcija šumskih gospodarstava, a u njenom sklopu Glavna uprava za šumsko građevinarstvo, koja obavlja gotovo sva projektiranja u suradnji s građevinskim odsjecima pri šumskim gospodarstvima. Slijedom tada čestih organizacijskih promjena 1950. g. osnivaju se DIP-ovi s građevinskim odjelima koji rade po direkti-

¹ Zahvaljujemo na suradnji djelatnicima Projektnog biroa “Palmotićeva 45” u Zagrebu direktoru Tomi Periću, dipl. ing. građ. i Josipu Šepcu, šum. i građ. teh., te kolegama prof. dr. sc. Ivanu Kneževiću, dipl. ing. šum. i Zvonimiru Kranjčecu dipl. ing. šum.

² Podatke za Hrvatsku prikupio je Josip Peternel, dipl. ing. šum.

³ Prema Cvitovcu (1955) ZEMŠUMPOH je osnovan 10. 11. 1945. sa zadatkom da na komercijalnoj osnovi iskorištava šumske proizvode u šumama na području Hrvatske, iste prerađuje i prodaje u zemlji i inozemstvu. Poduzeće je obavljalo samo izradu šumskih proizvoda u šumi i njihov izvoz do javnih prometnih sredstava.

Peleš (1947) piše opširnije o ostvarivanju proizvodnih zadataka ZEMŠUMPOH-a u 1946. godini, kao i o građevinskim radovima obavljenim putem građevinskih sekcija, kojima je rukovodio Građevinski odjel u centrali poduzeća (manipulativne zgrade; obnova i novogradnja šumskih željeznica i koturača; rekonstrukcija, obnova i novogradnja šumskih cesta za konjsku i motornu vuču; gradnja radionica, garaža i baraka za smještaj radnika, ...). ZEMŠUMPOH je prestao radom u veljači 1947. g.

vama građevinske grupe pri Ministarstvu drvne industrije, isključivo za drvenu industriju, pa se već tada javljaju “vlastite režije šumskih gospodarstava”, koje projektiraju i izvode radove za potrebe šumarstva.

God. 1951. djelatnik Glavne direkcije za drvenu industriju Adolf Šerbetić, dipl. ing. šum., preuzima zada-

tak organizacije projektnog biroa za potrebe šumarstva i drvne industrije. Biro je pri Direkciji osnovan 1952. g., a dužnost direktora preuzeo je A. Šerbetić.⁴

PROJEKTNI BIRO ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRIJE – PROJEKTNI BIRO “PALMOTIĆEVA 45”, ZAGREB

God. 1954. biro se osamostaljuje i registrira pod imenom Projektni biro šumarstva i drvne industrije u Zagrebu (dalje: Projektni biro) kao posebna radna organizacija za projektiranje šumskih prometnica i šumsko-građevinskih objekata.⁵ Uz A. Šerbetića, koji je bio direktor Projektnog biroa do 1956. g., u osnivanju biroa sudjelovali su Vilim Bestal, dipl. ing. šum. i Mato Juzbašić, dipl. ing. šum. Projektni biro radio je u prizemlju zgrade na Marulićevom trgu br. 18 u Zagrebu (danas sjedište EXPORTDRVA). Istovremeno osnovano je, između ostalih, šumsko-građevinsko poduzeće “Radnik” u Zagrebu specijalizirano za izgradnju šumsko-građevinskih objekata. Tehnički direktor

poduzeća bio je Pavao Jurić, dipl. ing. šum., a kasnije Zvonimir Kovač, dipl. ing. šum.

Planiranjem izgradnje šumskih prometnica tada se bavio Institut za drvno-industrijska istraživanja (osnovan 1949. g.) u sklopu svog odjela za eksploataciju šuma. Između ostalog rađen je perspektivni plan izgradnje šumskih prometnica s ciljem trajnog otvaranja šuma gradnjom mreže stalnih šumskih cesta i putova.

Peternel (1955) daje podatke o gustoći šumskih komunikacija u Hrvatskoj, navodeći da je tadašnje sta-

Slika 2. Zgrada Projektnog biroa u Zagrebu izgrađena 1957. g.
(Arhiv Projektnog biroa)

Slika 3. Djelatnici Projektnog biroa (ispred zgrade biroa oko 1970). Gore (slijeva): A. Fuček, šum. teh., T. Tranger, D. Mirčetić, šum. teh., Z. Kranjčec i M. Mrzljak. U sredini Ž. Škrgatić (lijevo) i M. Koch. Dolje (slijeva): F. Hrzenjak, S. Mikšić, ekonomist, M. Juzbašić, N. Stančić, dakt., i P. Jurić (direktor).

(Sliku je darovao Z. Kranjčec)

⁴ Prema osobnoj dokumentaciji A. Šerbetića, koju nam je ustupio sin Žarko Šerbetić, dipl. ing. stroj. iz Zagreba, zajedno s vrijednom fotodokumentacijom.

⁵ Akt o osnivanju radne organizacije donio je Narodni odbor grada Zagreba, Sekretarijat za privredu, dana 3. 7. 1954. god.

nje otvorenosti šuma nedovoljno (2,1 km na 1000 ha za ukupnu šumsku površinu) za potrebe intenzivnog gospodarenja šumama, iako je od 1945.–1955. g. izgrađeno i rekonstruirano relativno mnogo prometnica (2686 km šumskih kamionskih cesta i željeznica).

Uvjeti rada u zgradi na Marulićevom trgu bili su nepovoljni, pa je Projektni biro 1957. g. uselio u vlastitu novoizgrađenu jednokatnu zgradu u dvorištu Palmotićeve ulice br. 45 u Zagrebu (slika 2). Zgradu je projektirao V. Bestal, a djelatnici Projektnog biroa uložili su vlastita sredstva i osobno sudjelovali u gradnji.

Prema Juriću (1965) u razdoblju od 1945. do 1965. g. zaslugom tridesetak šumarskih inženjera i tehničara u Hrvatskoj projektirano je i izgrađeno 2800 km šumskih cesta, preko 1000 km šumskih željeznica, 90 % svih objekata drvne industrije, stotine lugarnica, šumarija i manipulativnih zgrada.

Kako je kapacitet Projektnog biroa bio veći od potreba projektiranja u šumarstvu i drvnoj industriji 60-ih se godina započinje s projektiranjem javnih cesta i objekata niskogradnje (mostovi, tuneli, vodovodi, regulacija vodotoka i dr.) čime se bitno mijenja sadržaj rada. Projektni biro je u tom razdoblju, između ostalog, projekti-

rao: dionice Jadranske magistrale kod Dubrovnika; poletno-sletnu stazu zračne luke Čilipi; javne ceste Pag-Kolan-Novalja, Drežnica-Jezerane; rekonstrukciju cesta Ogulin-Drežnica, Brinje-Jezerane, Josipdol-Generalski stol i dr.

Zbog takovog proširenja djelatnosti Projektni biro je 1973. g. registriran kao radna organizacija pod nazivom Projektni biro "Palmotićeve 45" Zagreb. Istovremeno, kako bi bili zadovoljeni propisi o građevinskom projektiranju zaposlen je dipl. ing. Tomo Perić, koji od 1978. g. do danas obavlja dužnost direktora.

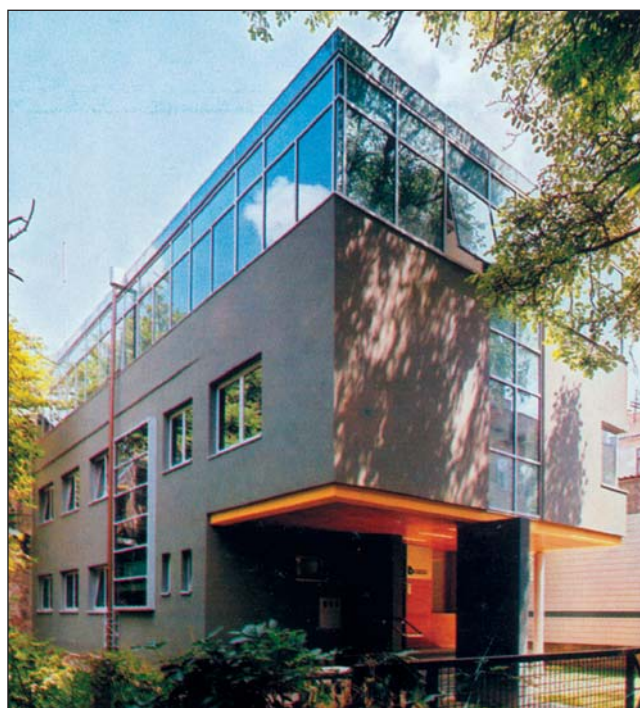
Prema raspoloživim podacima 70-ih su godina u Projektnom birou radila devetorica dipl. ing. šumarstva (slika 3; manjka P. Šinka), koji sudjeluju u projektiranju i nadzoru izgradnje javnih cesta⁶, dok je 80-ih godina radio još samo Z. Kranjčec (do 1984). Od 60-ih godina do kraja prošlog stoljeća u Projektnom birou radila su i petorica šumarskih tehničara, od kojih danas radi samo J. Šepac, koji je stekao i zvanje građ. tehničara. Odlaskom šumarskih stručnjaka i zapošljavanjem sve većeg broja stručnjaka građevinske struke u potpunosti je izmijenjen prvobitni sadržaj rada Projektnog biroa.

PROJEKTNI BIRO PALMOTIĆEVA 45, d.o.o. ZA PROJEKTIRANJE I INŽENJERING

Pod tim nazivom Projektni biro djeluje od 1992. kada je obavljena nova preregistracija. Zgrada u Palmotićevoj ulici br. 45 u Zagrebu, sagrađena 1957. g., renovirana je i proširena 2000. g. (slika 4).

Prema podacima koje smo dobili u Projektnom birou danas je biro opremljen vlastitim radnim prostorom, geodetskom i suvremenom računalskom opremom i projektantskim software-om te može zadovoljiti sve potrebe investicijske izgradnje u pogledu projektiranja i drugih radova. Uz projektiranje objekata niskogradnje obavlja poslove konzaltinga i inženjeringa, geodetske usluge snimanja terena i iskolčenje objekata i dr.

U 50-godišnjem uspješnom radu na projektiranju šumskih prometnica i objekata, kao i objekata drvne industrije, preko izgradnje i rekonstrukcija javnih cesta, mostova, tunela, vodovoda, regulacije vodotoka i dr. pa do jubilarne 2004. godine, djelatnici Projektnog biroa izradili su više tisuća stručnih radova na svim područjima građevinskog projektiranja u Hrvatskoj, gdje se pretežito radilo, te u Bosni i Hercegovini, Sloveniji, Alžiru, Iraku i bivšem Sovjetskom savezu.

Slika 4. Zgrada Projektnog biroa u Zagrebu obnovljena 2000. g.
(Sliku je darovao Projektni biro)

⁶ Radilo se većinom o glavnim projektima za državne ceste Knin-Vrlika, Trilj-Cista Provo, Glina-Dvor, Donji Lapac-Srb, Duga Resa-Josipdol-Brinje, Delnice-Crni Lug-Gerovo-Prezid, zatim za županijske ceste Prezid-Čabar-Brod na Kupi-Brod Moravice, Metković-Ljubuški (BiH), te lokalne ceste na području Požege, Kutine, Slav. Broda, Varaždina, Karlovca, Hvara, Korčule, Solina, Dubrovnika i dr.

PODACI O ŠUMARSKIM STRUČNJACIMA, DJELATNICIMA PROJEKTOG BIROA

a) Diplomirani inženjeri šumarstva⁷

Antoljak Rudolf, (Doboj, BiH, 1911. – Zagreb, 1986). Diplomirao je u Zagrebu 1935. Nakon rata radio je u Zagrebu. Od 1953. do 1956. radio je u Projektnom birou kao projektant. Od 1956. do umirovljenja 1971. g. radio je u Građevinskom poduzeću “Radnik” u Zagrebu.

Bestal Vilim, (Zagreb, 1901. – Zagreb, 1988). Diplomirao je 1923. g. u Zagrebu. Od 1924. do 1945. g. radio u Karlovcu, na Sušaku, Dragancu i Zagrebu. Nakon rata radio je u Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva Hrvatske na poslovima visokogradnje u šumarstvu. Od 1952. do umirovljenja 1960. g. radio je u Projektnom birou kao šef grupe visokogradnje.

Degoricija Zlatko, (Zagreb, 1916. – Novigrad, Istra, 1990). U Zagrebu je završio realnu gimnaziju i diplomirao šumarstvo 1941. g. Nakon diplome radio je

Slika 5. Zlatko Degoricija

pri Ministarstvu šuma i ruda i Ravnateljstvu šuma u Zagrebu. Od 1942. g. bio je na odsluženju djelatnog domobranskog razdoblja. Nakon rata radio je u Građevinskom poduzeću “Šilhard”, Zagreb, na području Šibenika, Gračaca i Rijeke. Od 1954. do 1955. g. radio je u Projektnom birou kao samostalni projektant. Bio je odličan traser. Projektirao je šumske ceste na Plješivici (Bubinka-Unka i dr.) te na području Plitvičkih jezera. Obavljao je nadzor izgradnje cesta. Nakon odlaska iz Projektnog biroa bio je direktor DIP-a Vrhovine (1956), komercijalni direktor Trgovačkog poduzeća

“Šuma”, Zagreb (1959), te stručni savjetnik Tvornice sulfatne celuloze i papira Plaški (u izgradnji) sa sjedištem u Zagrebu (tvornica je puštena u rad 1964. g.). Umirovljen je 1968. g. (Podatke je dostavila kći Jasenka Kleflin, dr. stomat. iz Zagreba).

Grohovac Zrinko, (Bakar, 1909. – Zagreb, 1984). Diplomirao je 1932. g. u Zagrebu. Od 1935. do 1944. g. radio je u BiH (Bihać, Banja Luka) i Krapini. Nakon rata radio je na poslovima iskorišćivanja šuma i gradnje šumskih komunikacija pri Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva Hrvatske. Od 1953. do umirovljenja 1965. radio je kao projektant u Projektnom birou. Između ostalog projektirao je (u suradnji) dionice Jadranske magistrale kod Dubrovnika (Mokošica-Komolac, Čilipi-Debeli brijeg).

Herljević Nikola, (Sarajevo, 1925). Diplomirao je 1955. u Zagrebu (tehnički smjer). Nakon diplome radio je godinu dana u Projektnom birou kao pomoćni projektant s Z. Degoricijom (šumska cesta Bubinka-Unka), a zatim kao samostalni projektant projektirao je šumske ceste na području Like (Udbina) i Banovine (Šumarija Dvor). Od 1956. radi na području drvne industrije (Bjelopolje, Gospić, Institut za drvo Zagreb, FAO-Rim i dr.). Danas vodi vlastitu tvrtku za tropsko drvo ACODEX – Marseille, Francuska. Izradio je veći broj projekata tvornica šperploča i furnira.

Hrženjak Ferdinand, (Zagreb, 1913. – Zagreb, 1992). Diplomirao je 1939. g. u Zagrebu. Od 1945. do 1960. g. radi u šumarstvu na području Gline, Petrinje, Siska i Zagreba većinom na projektiranju i izgradnji šumskih željeznica i cesta (zapažen objekt bila je šumska željeznica Maja-Popov gaj dužine 14 km). Od 1960. do umirovljenja radio je u Projektnom birou kao samostalni projektant na projektiranju javnih cesta svih kategorija: dionice Jadranske magistrale (u suradnji); Zagreb-Sljeme-Stubičke Toplice (u suradnji); glavne projekte (s Z. Kranjčecom): Pag-Novalja, Delnice-Jasenak-Jezerane, Glina-Dvor, Kutina-Garešnica, Ogulin-Jasenak, Duga Resa-Josipdol-Brinje i dr.

Jurić Pavao, (Konjic, BiH, 1912). Diplomirao je 1936. g. u Zagrebu. Do 1943. radio je u BiH (Tuzla, Banja Luka) na projektiranju šumskih željeznica (projekti: Kamensko-Tribija, Bratlejevići-Konjuh i dr.) i kao građevinski izvjestitelj. Nakon rata radi u ZEMŠUMPOH-u u grupi za projektiranje i izgradnju šumskih prometnica (projekti: šumske željeznice Mečenčani-Borojevići dolinom Sunje, Okučani-Psunj i dr.). Od 1950. do 1956. radio je na poslovima šumarskog građevinarstva (Karlovac, Zagreb). God. 1956.

⁷ Životopisi većine šumarskih inženjera objavljeni su u Hrvatskom šumarskom životopisnom leksikonu, Hrvatskom leksikonu drvnih tehnologa, Šumarskom listu (nekrolozi) i dr. (vidi: Literatura), pa ovdje objavljujemo sažetak s naglaskom na rad u Projektnom birou. Opširnije, dosada neobjavljene podatke i slike, objavljujemo za Z. Degoriciju, M. Kocha, Z. Tomaka i B. Zeljaka.

prelazi u Projektni biro i do umirovljenja 1977. obnašao je dužnost direktora. U tom je razdoblju izgrađena vlastita zgrada biroa u Zagrebu (1957) a biro, osim projektiranja u šumarstvu, postepeno preuzima i poslove projektiranja javnih cesta, pa je nužno došlo do registracije pod novim imenom Projektni biro "Palmotičeva 45", Zagreb. Zaslužan je za unaprjeđivanje šumarstva i drvne industrije u Hrvatskoj. Živi u Zagrebu.

Juzbašić Mato, (Bošnjaci, 1911. – Zagreb, 1992). Diplomirao je 1936. g. u Zagrebu. Od 1937. do 1943. radio je u BiH (Tuzla) na projektiranju šumskih željeznica. Od 1946. – 1954. g. radio je u Zagrebu (ZEM-ŠUMPOH, Institut za drveno-industrijska istraživanja) na poslovima projektiranja u šumarstvu. Od 1954. do umirovljenja 1977. radio je u Projektном birou kao šef grupe niskogradnje. Projektirao je šumske i javne ceste: Jadranska magistrala (u suradnji), Donji Lapac-Srb (u suradnji), ceste na području Čazme i Voćina, izradio Perspektivni plan gradnje šumskih putova na području spačvanskih šuma i dr.

Knežević Ivan, prof. dr. sc., (Osijek, 1929). Diplomirao je 1956. u Zagrebu (šumsko-industrijski smjer). Prije studija šumarstva radio je na izgradnji šumske ceste Sošice-Blaževo brdo, a za vrijeme studija na trasiranju i izvođenju šumske ceste Pepelarnica-Tunel u Zalesini. Od 1956. do 1962. radio je u Projektном birou na projektiranju šumskih cesta: Konjsko-Šarić Duplje na Velebitu u dužini od 17 km, Bubinka-Unka na Plješivici (u suradnji), Trolokve-Veliki Golić na Sv. Brdu kod Sv. Roka, šumske ceste na području Srba i dr. God. 1962. zaposlio se na Šumarskom fakultetu u Zagrebu gdje je predavao predmete šumske komunikacije i šumarsko građevinarstvo. Bavio se znanstvenim i istraživačkim radom na otvaranju šuma, te na projektiranju i izvođenju šumskih prometnica. Doktorirao je 1990. g. Umirovljen je 1994. g. u zvanju izvanrednog profesora. Autor je stručnih i znanstvenih radova. Živi u Zagrebu.

Koch Miroslav, (?), (Male Sredice, Bjelovar – 1977). Diplomirao je 1934. g. u Zagrebu. Od 1940. – 1941. radio je kao šumarski vježbenik pri Ravnateljstvu šuma na Sušaku i kod Kotarskog načelstva na Rabu. God. 1942. premješten je kao šumarski pristav Ravnateljstvu državnih šuma u Gospiću i ubrzo Ravnateljstvu državnih šuma bivše Đurđevačke imovne općine u Bjelovaru, gdje se je nalazio i 1943. g. Prema nepotpunim podacima 1955. g. bio je samostalni projektant u Projektном birou gdje je radio do umirovljenja 1976. g., pretežito na projektiranju šumskih cesta u Gorskom kotaru (Čabar, Gerovo, ...). Bio je odličan traser. Duže vrijeme stanovao je u Rijeci, zatim u Zagrebu, a nakon umirovljenja kraće vrijeme u Švicarskoj.

Kranjčec Zvonimir, (Zagreb, 1925). Diplomirao je 1950. g. u Zagrebu. Prije dolaska u Projektni biro desetak je godina radio većinom na projektiranju i

gradnji šumskih cesta. Od 1960. do umirovljenja 1984. g. radio je u Projektном birou kao samostalni projektant šumskih cesta, a od 1962. g. i javnih cesta. S F. Hrženjakom izradio je nekoliko glavnih projekata za javne ceste (vidi: Hrženjak). Sudjelovao je u projektiranju dionica Jadranske magistrale kod Dubrovnika i javne ceste Zagreb-Sljeme-Stubičke Toplice. Izradio je glavni projekt javnih cesta Korčula-Vela Luka i Cres-Lošinj. Obavio je nadzor nad izvođenjem javne ceste Donji Lapac-Srb (glavni projekt: Juzbašić, Mrzljak), te nadzor na dionici Čilipi-Debeli Brijeg građevinskim poduzećima "Graditelj", Dubrovnik i "Hercegovina", Mostar i dr. Živi u Zagrebu.

Mihaliček Nikola, (Žlijeb, Višegrad, BiH, 1902. – ?). Diplomirao je u Zagrebu 1925. g. Od 1925. do

Slika 6. Nikola Mihaliček (desno) i Adolf Šerbetić kao djelatnici Direkcije šuma u Sarajevu (oko 1937. g.).

rata radio je u Beogradu, Sarajevu (Banska uprava, Direkcija šuma) i Zavidovićima (šumarski nadzornik Državnih šumskih željeznica BiH). U Projektном birou radio je oko 1955. g. kao samostalni projektant.

Mrzljak Mladen, (Draganići, Karlovac, 1916. – Zagreb, 1999). Diplomirao je 1938. u Zagrebu. Prije rata radio je u Bjelovaru, a za vrijeme rata bio je upravitelj Šumarije Bosanska Gradiška. Od 1945. – 1951. radio je u Novoj Gradiški i Novom Marofu, a od 1951. – 1956. proveo je na projektiranju i izvođenju šumsko-građevinskih radova (Š.G. "Kapela", Gospić, Građ. pod. "Radnik" Gospić i Šum. građ. pod. Novi Vinodolski). God. 1957. prelazi u Projektni biro gdje je do umirovljenja 1980. radio kao samostalni projektant niskogradnje. Sudjelovao je, između ostalog, u projektiranju dionica Jadranske magistrale i javne ceste Zagreb-Sljeme-Stubičke Toplice, s T. Trangerom izradio glavni projekt javnih cesta Delnice-Crni Lug-Gerovo-Prezid i Prezid-Čabar-Brod Moravice, a s M. Juzbašićem dionicu Donji Lapac-Srb.

Pavlin Zdenko, prof. dr. sc., (Sisak, 1929). Diplomirao je 1954. g. u Zagrebu (tehnički odsjek). Od 1955. – 1956. radio je kao projektant u Projektnom birou, a od 1956. – 1958. u Institutu za drvno-industrijska istraživanja u Zagrebu. Od 1958. bio je u stalnom radnom odnosu na Šumarskom fakultetu u Zagrebu. Magistrirao je 1967., a doktorirao 1975. Predavao je Sušenje, parenje i kondicioniranje drva, Hidrotermičku obradu drve te predmet Specijalni proizvodi od drva. Bavi se znanstveno-istraživačkim radom iz područja drvne tehnologije. Autor je brojnih projekata za izgradnju i rekonstrukciju sušionica te niza ekspertiza vezanih za sudske sporove. Umirovljen je 1993. g. u zvanju redovitog profesora. Živi u Zagrebu.

Pečovnik Vladimir, rodom je iz Orljavca kod Požege. Diplomirao je 1953. u Zagrebu (tehnički smjer). Prema informaciji B. Zeljaka radio je kraće vrijeme nakon diplome u Projektnom birou. Nakon toga radio je u Sloveniji. Kao umirovljenik živi u Ljubljani (2002).

Šerbetić Adolf, (Rogatica, BiH, 1895. – Zagreb, 1983). Diplomirao je u Zagrebu 1923. g. Nakon diplome pa do 1941. radio je u BiH gdje je obavljao poslove

Slika 7. Adolf Šerbetić

redovite šumarske službe na terenu, pretežito kao organizator režijskog poslovanja. Vrijedno je zabilježiti da je na području Šumarije Busovača 1931. g. izgradio vodeno točilo (rižu) Luke-Kaćuni u dužini od 13 km, kojim se godišnje otpremalo oko 100.000 komada praga i oko 45.000 prm ogrjevnog drva. Za vrijeme rata bio je povjerenik i v.d. direktora ŠIPAD-a Sarajevo. Nakon rata radio je u Hrvatskoj uglavnom u građevinarstvu i na projektiranju šumskih prometnica: cesta, putova, željeznica i žičara (npr. žičare na Plješivici i Stinica-Alan), rekonstrukciji starih cesta za kamionski saobraćaj, otvaranju šumskih područja i projektiranju šumskih te drvno-industrijskih objekata i pogona od perspektivnog plana i investicijskog programa do

glavnih projekata. Bio je osnivač i direktor Projektnog biroa (1952–1956). Na Šumarskom fakultetu u Zagrebu honorarno je predavao projektiranje drvno-industrijskih pogona. Za svoj zapaženi rad primio je nekoliko vrijednih priznanja.

Šimunović Ante, rodom je iz Grnela (?) kod Ljubuškog (BiH). Diplomirao je u Zagrebu 1952. g. (tehnički smjer). U Projektnom birou radio je od 1955. do 1956. kao projektant. Trasirao je šumske ceste na području Plješivice (šumski predjel Sarajevo, Bubinka i dr.). Iz političkih razloga 1956. napušta Hrvatsku i odlazi (vjerojatno) u Kanadu.

Šinka Pavle (Pavel), C. Lug, Ilok, 1913. – Zagreb, 2002). Diplomirao je 1938. g. u Zagrebu. Od 1940. – 1942. radio je u Vinkovcima na trasiranju šumskih željeznica. Od 1942. – 1958. radio je u BiH (Banja Luka, Sarajevo) na projektiranju i izgradnji šumskih prometnica i objekata visokogradnje. God. 1958. dolazi u Hrvatsku gdje je do umirovljenja 1979. g. radio u Projektnom birou kao samostalni projektant, pretežito na projektiranju javnih cesta uz nadzor dijela projekata. Projektirao je dionice Jadranske magistrale kod Dubrovnika (u suradnji), kao i javne ceste na području Cetinske krajine: Knin-Vrlika (s nadzorom), Sinj-Trilj-Cista Provo, Cista Provo-Aržano, zatim na Hvaru (Stari Grad-Jelsa), Velebitu i u Istri.

Škrgatić Želimir, (Požega, 1913. – Zagreb, 1994). Diplomirao je 1938. u Zagrebu. Od 1940. – 1946. radio je u Sušaku, u Gospiću, Pleternici i Daruvaru. Zatim je do 1964. radio u Novoj Gradiški, pretežito kao tehnički direktor šum.-građ. poduzeća, na projektiranju i izgradnji šumskih željeznica i gospodarskih objekata, ali i javnih zgrada. Od 1964. g. do umirovljenja 1977. g. radio je u Projektnom birou kao samostalni projektant na izradi i nadzoru projekata javnih cesta. U sklopu gradnje dionica Jadranske magistrale kod Dubrovnika projektira sve objekte (propuste, mostove) koji se javljaju u projektiranju cesta. Projektirao je šumske ceste na području Novske, Lipovljana i Nove Gradiške. Sedamdesetih godina projektira prometnice novog turističkog naselja Červar kod Poreča.

Tomak Zvonimir, (Karlovac, 1913. – Zagreb, 1991). Diplomirao je oko 1938. g. u Beogradu (Zemun). Od 1940. – 1943. radio je kao šumarski vježbenik u Sušaku i u Gospiću, a nakon rata u Makedoniji i Srbiji (Beograd). U Projektnom birou radio je od 1955. – 1964. g. kao samostalni projektant. Radio je na iskolčenju šumske ceste na Velebitu u Konjskom kod Sušnja, projektiranju dionica Jadranske magistrale kod Dubrovnika (u suradnji) i dr. Nekoliko projekata radio je na području Obrovca. Od 1964. g. duže vrijeme radio je u Njemačkoj u Birou poduzeća Industrogradnja iz Zagreba. Umirovljen je 1976. g. (Dio podataka i sliku dostavila je kći Olga Rajh, umirovljenica iz Zagreba).

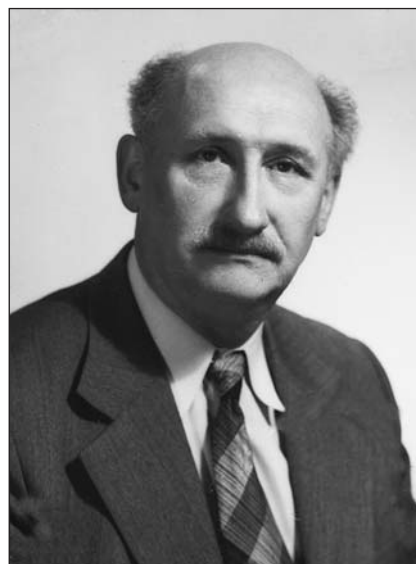

Slika 8. Zvonimir Tomak

Tranger Teodor, (Osijek, 1914). Diplomirao je 1938. g. u Zagrebu. Do kraja rata radio je u Vinkovcima, Lipovljanima, Gospiću i u Zagrebu. Nakon rata radio je u organima vlasti u Lici. Od 1947. – 1958. g. radio je pretežito kao direktor Šum. građ. poduzeća u Delnicama. Tada je, između ostalog projektirao šumsku željeznicu Vrata-Kraljev jarak-Lepenica i šum. ceste: Vršiček-Krašicevica (kod izvora Kupe), Crni Lug-Medvjeđa vrata (Risnjak), Žilavi dolci-Burni Bitoraj-Vrata i dr. Obavljala se i rekonstrukcija cesta za kamijonski promet. God. 1958. dolazi u Projektni biro gdje do umirovljenja 1979. g. radi kao samostalni projektant. S M. Mrzljakom izradio je glavni projekt javnih cesta Delnice-Crni Lug-Gerovo-Prezid i Prezid-Čabar-Brod na Kupi-Brod Moravice, zatim glavni projekt javne ceste Zagreb-Sljeme-Stubičke Toplice (u suradnji) i dr. Živi u Zagrebu.

Vuković Josip, rodnom je iz Križa kod Novoselca. Diplomirao je 1938. g. u Zagrebu. Za vrijeme rata radio je u Ogulinu i kao kotarski šumar u Kutini. God. 1955. radio je u Projektnom birou kao samostalni projektant. Iste godine odlazi iz biroa.

Zeljak Božidar, (Novigrad Podravski, 1924). U Zagrebu je završio osnovnu školu (1935), realnu gimnaziju (1943) i, uz prekide, studij šumarstva – tehnički smjer 1955. g. Od 1946. – 1948. g. bio je politički zatvorenik, a od 1948. – 1951. g. radio je u Građ. poduzeću Industrogradnja, Zagreb, na izvođenju visokogradnji u Zagrebu u svojstvu mlađeg inženjera. U Projektnom birou radio je od 1955. – 1958. g. kao samostalni projektant na iskolčenju i projektiranju šumske ceste Bubinica (izvor) na Velebitu dužine 4 km (grupa Jurić), zatim na iskolčenju i projektiranju šumskih cesta na području Čazme i Voćina (grupa Juzbašić), te iskolčenju šumske ceste u Konjskom kod Sušnja na Velebitu (grupa Tomak). Samostalno je iskolčio šumsku

Slika 9. Božidar Zeljak

cestu na Plješivici kod Udbine. U projektnom birou poduzeća Hidroprojekt, Zagreb, radio je od 1958. do umirovljenja 1988. g., većinom kao rukovoditelj projektne grupe, na idejnim i glavnim projektima hidrogradnji u Hrvatskoj, kao i nadzoru, uključivo s hidrauličkim i statičkim računima s nacrtima izvedbe i bujičnim branama visine 2,0 – 20,0 m. Cijenjeni je stručnjak za uređivanje bujica u Hrvatskoj. Sudjelovao je stručnom skupu u Egiptu na brani akumulacije Aswan i dr. Živi u Zagrebu. Neki projekti: Regulacija bujice Veličanka kod Velike (Požega) i Mošćeničke drage u Istri; idejni projekt vodovoda i kanalizacije Siska s obranom od poplava velikih voda rijeka Save i Kupe; sanacija bujica, tla i pošumljavanja na području jadranske obale i uzvodno do podnožja Biokova, Mosora i Kozjaka (Gradac-Makarska-Split-Trogir); idejni i glavni projekti regulacije potoka na području Zagreba i Kašine, regulacija bujične rijeke Butižnice od Strmiće do Golubića kod Knina i dr.

b) Šumarski tehničari

U Projektnom birou radilo je 5 šumarskih tehničara, koji su završili Šumarsku školu u Karlovcu, gdje su stekli temeljite osnove za obavljanje poslova projektiranja kroz programe tehničkog crtanja, nacrtne geometrije, geodezije i šumarskog građevinarstva. Naglasak u njihovom radu na projektiranju bila je geodezija i terenski rad – snimanje i kolčenje trase. Antun Fuček radio je u birou od 1959. – 1998. g., Dušan Mirčetić od 1957. – 1991. g., Ivan Misir od 1969. – 2000. g., a Nikola Rožić od 1969. – 2000. g. U birou još uvijek radi Josip Šepac, koji se zaposlio 1966. g.

ZAKLJUČAK

Podaci o osnivanju i radu Projektnog biroa šumarstva i drvne industrije, kasnije Projektnog biroa "Palmotićeva 45" u Zagrebu, nisu do sada cjelovito prikazani. Stoga smatramo da se u povodu 50. obljetnice treba osvrnuti na doprinos šumarskih stručnjaka osnivanju, radu i razvitku Projektnog biroa. Počeci rada sežu u relativno daleku 1954. godinu kada je biro osnovan kao posebna radna organizacija za projektiranje isključivo za područje šumarstva i drvne industrije. Dio šumarskih stručnjaka, koji su stekli veliko iskustvo u projektiranju šumskih prometnica i objekata prije osnivanja biroa, zaslužni su za osnivanje i razvoj biroa. Ne treba zaboraviti da su oni uložili sredstva i rad za izgradnju vlastite zgrade radi poboljšanja uvjeta rada. Vremenom se mijenjao sadržaj rada, pa se 60-ih godina

preuzimaju poslovi projektiranja i javnih cesta. Istovremeno osnivaju se posebni pogoni za građevinarstvo pri šumskim gospodarstvima. "Stara garda" šumarskih stručnjaka pomalo odlazi, a poslovi zahtijevaju zapošljavanje stručnjaka građevinske struke. Prvobitni sadržaj rada u potpunosti je promijenjen, tako da danas Projektni biro, uz projektiranje svih objekata niskogradnje, obavlja poslove konzaltinga i inženjeringa, geodetske usluge i dr.

Sadržaj članka obogaćen je do sada neobjavljenim slikama i podacima o šumarskim stručnjacima (Z. Degoricija, M. Koch, Z. Tomak, B. Zeljak i dr.) pa zahvaljujemo svima koji su nam u tome pomogli.

Mladen Skoko, dipl. ing. šum.

LITERATURA

- Cvitovac, V., 1955: Organizacija upravljanja šumama u Hrvatskoj. Šum. list br. 11–12, str. 503–517.
- Čop, B., O. Piškorić, 1985: Zrinjko Grohovac, dipl. ing. šum. In memoriam. Šum. list br. 5–6, str. 288–289.
- Jurić, P., 1965: Razvoj šumarskog građevinarstva. Šum. list, str. 537–538.
- Jurić, P., 1992: Ferdo Hrženjak, dipl. ing. šum. In memoriam. Šum. list br. 9–10, str. 494–495.
- Jurić, P., 1994: Željko Škratić, 1913–1994. In memoriam. Šum. list br. 3–4, str. 134.
- Peleš, T., 1947: Zemaljsko šumsko poduzeće Hrvatske ostvarilo je svoj proizvodni zadatak za 1946. g. sa 117 %. Šum. list br. 1–2, str. 41–54.
- Petrović, Lj., 1958: Izgradnja šumskih komunikacija. U: Razvoj šumarstva i drvne industrije Jugoslavije 1945–1956. godine, str. 211–226. Savez inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Jugoslavije, Beograd.
- Peternel, J., 1955: Šumske komunikacije u NR Hrvatskoj. Šum. list br. 11–12, str. 428–435.
- Piškorić, O., D. Stipac, 1984: Adolf Šerbetić, dipl. ing. šum. In memoriam. Šum. list br. 1–2, str. 101–102.
- Piškorić, O., 1988: Vilim Bestal, dipl. ing. šum. In memoriam. Šum. list br. 9–10, str. 480–483.
- Savez društava inž. i teh. šumarstva i drvne industrije Hrvatske, 1986: Rudolf Antoljak, dipl. ing. šum. In memoriam. Šum. list br. 3–4, str. 165–168.
- Skoko, M., 2003: Pavel (Pavle) Šinka, dipl. ing. šum. (1913–2002). In memoriam. Šum. list br. 7–8, str. 433–435.
- Tonković, D., 2001: Šumske željeznice u Hrvatskoj. Šum. list br. 1–2, str. 63–67.
- Živković, V., 1999: Mladen Mrzljak, dipl. ing. šum. (1916–1999). In memoriam. Šum. list br. 7–8, str. 405.
- xxx Hrvatski šumarski životopisni leksikon. Tutiz leksika, Zagreb, 1996–2003, knjiga 1–6.
- xxx Hrvatski leksikon drvnih tehnologa. Sveučilište u Zagrebu – Šumarski fakultet, Zagreb i Tutiz leksika, Zagreb, 2002.